

Vážené kolegyně a vážení kolegové,

v čele skupiny do rytmu poskakujících mladých lidí z Asie – nevím, zda Číňanů či Japonců – běží kytarista. Hlasitě zpívají, nahlas se smějí, dvě dívky se zastaví a plácnou mne do dlaní. Proběhnou obchodní ulicí a za chvíli se ženou zpátky. Zosobněná radost. Z čeho nevím, ale jsem ve městě, kde exaltované emoce jsou normální. Ostatně, o zdejší zemi se říká, že kdo nevěří v zázraky, není realista. Jsme v Jeruzalémě. Že zde vznikla monoteistická náboženství asi ví každý, toto město však není jenom kolébkou, historií. Atmosféra Jeruzaléma působí i na největší skeptiky. Emoce lze vnímat všude – hlasitě se modlí, zpívají a pohupují se chasidé v černých či zlatých kaftanech a černých či kožešinových kloboucích u Západní zdi (nazývané ne zcela správně Zeď nářků), křesťané líbající kámen, na kterém leželo Ježíšovo tělo po sundání z kříže, davy muslimů proudící na Chrámovou horu k pátečním modlitbám, polští poutníci klečící na dláždění u každého zastavení Via Dolorosa, Filipínci táhnoucí na zádech těžký kříž, nádhera červených ornátů při bohoslužbě v arménském chrámu, skupina pohupujících se amerických evangelikánů zpívajících gospel... Kde jinde by mohl vzniknout Jeruzalémský syndrom? Každým rokem propukne asi u stovky poutníků akutní psychóza. Většinou jde o náboženské bludy, považují se za vtělení toho či onoho proroka či Ježíše Krista. Občas vznikne skandál, když se například jeden člen křesťanské sekty agresivně dožadoval poslední večeře. Vážné následky měl pokus mladého Australana podpálit mešitu El Aksa s cílem vymýtit z Chrámové hory vše nekřesťanské. Akutní

Obr. 1. Zbožní chasidé u Západní zdi

Obr. 2. V Chrámu Božího hrobu

psychotickou epizodu dostávají křesťané různých denominací a také židé, muslimové jsou zřejmě imunní. Psychóza musí být dost zřetelná, aby se postižení dostali do péče specializovaného centra, které před lety zřídila jeruzalémská radnice. Kfar Shaul Mental Health Centre během 13 let ošetřilo 1 200 turistů; 470 muselo být hospitalizováno. Psychóza obvykle pomine po několika týdnech po odjezdu z města. U částí nemocných jde o manifestaci již existujícího onemocnění, u části však vzniká stav de novo. Být považován v Izraeli za

Obr. 3. Chasid a Bob Marley

psychicky nemocného, vyžaduje hodně nápadné projevy. Protože, jak píše izraelský satirik Kishon, když si sednete na náměstí a budete si mazat hlavu špenátem, lidé sotva pokrčí rameny – vždyť můžete být přistěhovalcem z Mandžuska a tam je to třeba místním zvykem.

Poté, co se přeženou mladí Asiaté, uslyšíme známou melodii. Nad otevřeným pouzdrem na kytary stojí muž a zpívá píseň Boba Marleyho. Nic neobvyklého, až na to, že tento muž, ne už nejmladší, je zbožný chasid. Možné zřejmě jenom v Jeruzalémě.

Na vaše příspěvky se i s redakční radou těší

prof. MUDr. Ivan Rektor, CSc.
předseda redakční rady